

Připomínky ústředních orgánů státní správy České republiky k veřejné konzultaci týkající se revidovaných Pokynů k některým opatřením státní podpory v souvislosti se systémem obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů

Připomínky Ministerstva životního prostředí:

1. Požadujeme, aby Komise při vyhodnocování podnětů z této veřejné konzultace zohlednila i reakce těch průmyslových odvětví, která na základě uvedených kvalitativních hodnocení zatím nespádají do výčtu odvětví, u nichž se má za to, že jim hrozí skutečné riziko úniku uhlíku v důsledku nepřímých nákladů na emise (viz. Příloha I Pokynů). Důvodem našeho požadavku je, že některá odvětví jsou hraniční (viz. Impact assesement k Pokynům, tabulka č. 1 str. 33 - 36) ve smyslu způsobilých odvětví. Navržená pravidla rovněž neposkytují motivaci ke snižování emisí v energeticky náročných sektorech, které mají nízkou spotřebu elektřiny, ale které by mohly dosáhnout rozsáhlých úspor např. pecí či tavících van.
2. Shodně s MPO v bodě 24. navrhujeme změnu, jež by upravila striktní podmínku vyplácení prostředků v režimu $n/n+1$. Považujeme za potřebné umožnit režim, kdy příjemce obdrží v roce $n+1$ rozhodnutí příslušné odpovědné instituce o výši poskytnuté kompenzace, přičemž k vyplacení podpory dojde v roce $n+2$. Důvodem jsou jednak pravidla rozpočtového vyčlenění prostředků na kompenzace v České republice, jež mají umožnit lepší nastavení fiskální politiky za situace, kdy lze očekávat zvyšování nepřímých nákladů EU ETS a rovněž procesní režim poskytování kompenzace. Nadto skutečnost, že k přiznání kompenzace dojde v roce $n+1$, přičemž samotná výplata proběhne s relativně malým několikaměsíčním odstupem v roce $n+2$, nemůže narušit motivační účinek podpory.
3. MŽP považuje za vhodné zachovat ve znění nových pokynů bod 66., který stanovuje v roce 2025 aktualizaci referenční hodnoty účinnosti spotřeby elektřiny a emisních faktorů CO₂, neboť v tomto horizontu může dojít k nezanedbatelným posunům v hodnotách výše uvedených údajů klíčových pro výpočet výše kompenzací. (pozn. Domníváme se, že MPO ve svých připomínkách zaměnilo bod 66. za bod 67., který skutečně hovoří o pravomoci Komise kdykoli rozhodnout, že pokyny přezkoumá nebo upraví)
4. Připomínka MŽP k bodu 30. a 31.: Intenzitu kompenzací ve výši 75 % považujeme za dostatečnou k zajištění ochrany proti úniku uhlíku, přičemž stanovení intenzity kompenzace v rámci vybraných sektorů jakožto % z hrubé přidané hodnoty podniků nepovažujeme za vhodné. Takto stanovená intenzita podpory by mohla vést ke zvýhodnění podniků, jež mají díky své struktuře vyšší hrubou přidanou hodnotu – např. vyrábějí i výrobky, které nejsou způsobilé pro podporu. Ve výsledku by tedy mohlo dojít v některých specifických případech k vyplacení kompenzací v takové výši, že by ztratily motivační účinek. Současně se struktura podniků liší mezi jednotlivými sektory, přičemž stanovit jednotnou intenzitu kompenzací jakožto % z hrubé přidané hodnoty by bylo jednak velmi složité a současně by nepřispělo k transparentnosti systému.

5. Ve vztahu k bodu 14(13) podporujeme sjednocení metodiky pro aktualizaci referenčních hodnot účinnosti spotřeby elektřiny v rámci pokynů s metodikou uvedenou ve směrnici EU o ETS, takovýto postup zvýší srozumitelnost a předvídatelnost systému.

6. MŽP považuje bod 54. za potřebný, zejména s ohledem na požadavek zvýšení motivace podniků investovat do technologií zvyšujících energetickou účinnost s cílem dosáhnout uhlíkové neutrality do roku 2050.

Připomínky Ministerstva průmyslu a obchodu:

1. Apelujeme na Komisi, aby při vyhodnocování podnětů z této veřejné konzultace zohledňovala zejména reakce těch průmyslových odvětví, která na základě uvedených kvalitativních hodnocení zatím nespádají do výčtu odvětví, u nichž se má za to, že jim hrozí skutečné riziko úniku uhlíku v důsledku nepřímých nákladů na emise (viz. Příloha I Pokynů). Důvodem našeho požadavku je, že některá odvětví jsou hraniční (viz. Impact assesement k Pokynům, tabulka č. 1 str. 33 - 36) ve smyslu způsobilých odvětví.

2. K bodu 24 navrhujeme úpravu, aby neplatila pouze striktní podmínka vyplacení prostředků v režimu n+1, ale aby bylo umožněno, že příjemce obdrží v režimu n+1 rozhodnutí příslušné odpovědné instituce o výši poskytnuté kompenzace. Důvodem jsou jednak pravidla rozpočtového vyčlenění prostředků na kompenzace a rovněž procesní režim poskytování kompenzace.

3. Bod 53 nebude mít v zásadě dopad na dotčené podniky (zákon č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií, ve znění pozdějších předpisů, stanovuje povinnost provést energetický audit nejenom podniků podle čl. 8 odst. 4 směrnice o energetické účinnosti, ale i podnikům s významnou spotřebou kam pravděpodobně dotčené subjekty spadají). Deklarování plnění povinnosti vůči poskytovateli prostředků považujeme však za zbytečné navýšení administrativní zátěže jak poskytovatele, tak žadatele, a to z důvodu, že kontrolou povinností vyplývající ze zákona č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií, ve znění pozdějších předpisů, je pověřena Státní energetická inspekce. De facto by mohlo docházet k dvojí kontrole jedné a té samé povinnosti.

4. K bodu 54 uvádíme, že rozumíme požadavku s ohledem na cíle EU v oblasti energetiky a klimatu do roku 2030 resp. 2050. Zároveň se však domníváme, že tímto požadavkem je nepřímo ovlivňována politika ČS, které volí k dosažení svých národních závazků. Pokud bychom měli konkretizovat, ČR zvažovala zavedení obdobného požadavku bodu 54 pokynů zavést jako opatření k naplnění závazku podle čl. 7 směrnice o energetické účinnosti. Pokud se však bude jednat o požadavek EU legislativy, nemůže být toto opatření využito. Dále v oblasti OZE písm. b) bodu 54 pokynů vzniká otázka, zda se nejedná o dvojí financování, resp. na naplnění podmínky b) podniky budou moci využít prostředky z Modernizačního fondu, zároveň by se však jednalo o benefit pro získání kompenzací resp. další finanční podpory. Z uvedených důvodů vnímáme požadavky týkající se požadavku energetických auditů za problematické a diskutabilní z pohledu jejich přínosů.

5. Nesouhlasíme s bodem 66, který EK dává pravomoc **kdykoliv** rozhodnout o přezkoumání těchto pokynů. Odůvodnění: Dle našeho názoru by EK měla ctít princip předvídatelnosti a neměl by vznikat demokratický deficit spoluúčasti členských států. Proto by se přinejmenším mělo aplikovat znění bodu 56 stávajících platných pokynů: „Tyto pokyny

jsou použitelné do 31. prosince 2020. **Po poradě s členskými státy je může Komise před tímto datem pozměnit na základě závažných důvodů politiky hospodářské soutěže nebo důvodů politiky ochrany životního prostředí, nebo aby byly zohledněny jiné politiky Unie nebo mezinárodní závazky.** Tyto změny mohou být zejména zapotřebí s ohledem na budoucí mezinárodní dohody v oblasti změny klimatu a budoucí změnu právních předpisů v této oblasti v Unii. Komise může provést přezkum těchto pokynů každé dva roky po jejich přijetí.“